

6.1. ERREFERENTZIAK ETA GLOSARIOA

Kronologikoki eta alfabetikoki

- **Tratamiento del abuso de sustancias y atención para la mujer: Estudios monográficos y experiencia adquirida, Oficina de las Naciones Unidas contra la droga y el delito (2005).**
https://www.unodc.org/docs/treatment/04-55686_ebook%20Spanish.pdf
- **Nuria Romo. Reflexiones sobre la inclusión de la perspectiva de género en el estudio de los nuevos usos de alcohol por las mujeres. XVI Jornadas Asociación Proyecto Hombre. Madrid, 2012**
<http://www.proyectohombre.es/archivos/130.pdf>
- **Informe de análisis de buenas prácticas en diseño y planificación en políticas de drogas de cara al VI Plan de Drogodependencias de la CAPV 2009-2013, Novia Salcedo Fundazioa (2009).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/2777/es_2238/adjuntos/if_analisis_v_plan_drogodep_es.pdf
- **V. Droga Mendekotasun Planaren ebaluazio orokorra, Eusko Jaurlaritzako Osasun eta Kontsumo Saila (2011).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/2777/es_2238/adjuntos/evaluacion_cuantitativa_def_es.pdf
- **Otsailaren 3ko 1/2011 Legea, Droga Mendekotasunen alorreko Prebentzioari, Laguntzari eta Gizarteratzeari buruzko Legearen hirugarren aldatetari dagokiona. (2011)**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/tabaco_ley/es_legis/adjuntos/1.3.2LEY1-2011_de_3de_febrero.pdf
- **VI. Adikzio Plana. 2011 – 2015, Eusko Jaurlaritzako Osasun eta Kontsumo Saila (2011).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/2777/es_2238/adjuntos/PLAN%20DEFINITIVO%20Castellano.pdf
- **Drogak eta Eskola VIII, Droga Mendekotasunei buruzko Deusto Institutua (2012).**
- **Euskadi eta Drogak 2012, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila (2012).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_ovd_euskadi_drog/eu_9060/adjuntos/Euskadi%20eta%20drogak%202012.pdf
- **Osasun Publikoa eta Adikzioak Txostena, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila (2013).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/informe_salud_publica/es_isp/adjuntos/2013.pdf

- **SEIT txostena Eusko Jaurlaritzaren Osasun Sailaren laguntza eta tratamendua (2013).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/r85-pkpubl04/es/contenidos/informacion/publicaciones_informes_estudio/es_pub/r01hRedirectCont/contenidos/informacion/drogodependencias/es_seit/drogodependencias.html
- **2013-2020 Osasun Plana, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila (2013).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_informes_estudio/es_pub/adjuntos/plan_salud_2013_2020.pdf
- **Adingabeak eta Alkohola programa. Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila (2014).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/alcoholismo/es_6692/adjuntos/ProgramaMenoresAlcohol.pdf
- **Desigualdades socioeconómicas, consumo de drogas y territorio, SIIS - Eguia Careaga Fundazioko Dokumentazio eta azterlan zentroa (2014).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_ovd_inf_txostena/es_9033/adjuntos/Desigualdades%20socioecon%C3%B3micas%20consumo%20de%20drogas%20y%20territorio.%20Final.pdf
- **Osasun Publikoa eta Adikzioak Txostena, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila (2014).**
http://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/informe_salud_publica/es_isp/adjuntos/2014.pdf
- **Osasun Publikoa eta Adikzioak Txostena, Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila (2015).**
- **Informe Europeo sobre Drogas 2015, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2015).**
http://www.emcdda.europa.eu/attachements.cfm/att_239505_EN_TDAT15001ENN.pdf
- **Adikzioen eta Droga Mendekotasunen Arreta Integralari buruzko apirilaren 7ko 1/2016 Legea (2016).**
<https://www.euskadi.eus/y22-bopv/es/bopv2/datos/2016/04/1601527a.pdf>

ERREFERENTZIAZKO WEBGUNEAK:

- Euskadiko Droga Mendekotasunen Dokumentazio zentroa (CDD) - Drogomedia.com: <http://www.drogomedia.com>
- Irekia-Eusko Jaurlaritza- Gobierno Vasco:
  - <http://www.euskadi.eus/gobierno-vasco/inicio/>
  - <http://www.euskadi.eus/gobierno-vasco/departamento-salud/inicio/>
  - <http://www.euskadi.eus/gobierno-vasco/adicciones/inicio>
- European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA): <http://www.emcdda.europa.eu/>
- Plan Nacional sobre Drogas: <http://www.pnsd.msssi.gob.es/>
- BIDA: Biblioteca Iberoamericana sobre Drogas y Adicciones: <https://bida-copolad-pnsd.msssi.gob.es/bida-copolad/documento/list>

GLOSARIOA:

- **Adikziorako gaitasuna duten substantziak:** organismoari emanda, jokabideak aldatzeko, osasunerako edo ongizaterako ondorio kaltegarriak sortzeko edo mendekotasuna eragiteko gai direnak.
- **Arreta integrala:** pazienteei, familiei eta komunitateari eskaintzen zaien izaera biopsikosozialeko jarduketa multzoa, sustapenekoak edo prebentziozkoak edo laguntza eta gizarteratze alorrekoak badira ere.
- **Arreta soziosanitarioa:** osasun arazo larriak edo mugaketa funtzional edo/eta gizartetik baztertuta geratzeko arrisku egoerak direla eta, aldi berean osasun eta gizarte arloko arreta koordinatua eta egonkorra, arretan jarraikortasuneko printzipioari egokitutakoa, behar duten pertsonen zuzendutako zainketen multzoa.
- **Arrisku faktorea:** substantzien kontsumo arazotsua edo gehiegizkoa edo jokabideko adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideak sortzeko aukera handitzen duen ezaugarria, abagunea, baldintza, egoera, jokabidea edo elementua.
- **Arriskuaren murrizketa:** adikzioen, droga mendekotasunen zein jokabidekoen, ondorio kaltegarriari lotutako jokabideak aldatzera zuzendutako esku-hartzeak.
- **Babes faktorea:** substantzien kontsumo arazotsua edo gehiegizkoa edo jokabideko adikzioak sortzeko arriskua duten gehiegizko jokabideak sortzeko aukera murrizten duen ezaugarria, abagunea, baldintza, egoera, jokabidea edo elementua.
- **Desintoxikazioa:** organismokoa ez den substantzia psikoaktibo baten kontsumoak eragindako mendekotasun fisikoa etetera eta etete horren bigarren mailako abstinentzia sintomak prebenitzera eta moteltzera bideratutako prozesu terapeutikoa.

- **Droga mendekotasuna:** substantzia psikoaktibo baten edo gehiagoren adikzioa edo, droga bat edo gehiago eskuratzeko eta jasotzeko desio indartsua, batzuetan gaindiezina erakusten duen jokabide arazoa; desio horrek erabateko lehentasuna hartzen du, eta zenbait adierazpen fisiologiko, jokabideko eta ezaguerakoak izan ditzake berarekin.
- **Gizarteratzea:** pertsona bat bere ohiko ingurunera herritar arduratsu eta autonomo gisa berreramateko prozesua. Prozesu horren barruan gizarteratzerako norbanako gaitasunen berreskuratzea eta adikzioak dituzten pertsonen onarpenerako beharrezkoak diren gizarteko aldaketak jasotzen dira.
- **Kalteen murrizketa:** substantzien kontsumoaren eta jokabideko adikzioen edo kontsumo horiekin erlazionatutako patologien ondorio bereziki negatiboak murriztera zuzendutako esku-hartzeak.
- **Nikotina aska dezaketen gailuak:** nikotina duen lurrina ahoko baten bitartez kontsumitzeko erabili daitekeen edozein produktu edo bere osagaietakoren bat, kartutxoak eta kartutxorik gabeko gailua barne. Produktu horiek, erabili eta botatzekoak, karga edukiontzi baten bitartez edo erabilera bakarreko kartutxo baten bidez kargatzeko modukoak, izan daitezke.
- **Ohitura kentzea:** mendekotasun bat kentzeko edo murrizteko prozesu terapeutikoa, horren izaera bat edo beste bada ere, eta pertsonaren osasun fisikoa eta burukoa berreskuratzeke, osasun alorreko laguntza eta gizarte zerbitzuen eta soziosanitarioa barne hartuz, eta baita errehabilitazioa ere.
- **Osasun arretoa:** substantzia baten erabileraren kronikotasunaren edo gehiegizko jokabidearen ondorioz datorren egoera fisikoa, psikologikoa eta soziala gainditzera zuzendutako prozesu diagnostikoa edo terapeutikoa, horrek adikzioa osatzen ez badu ere.
- **Osasunaren sustapena:** pertsonei beraien osasunaren gaineko kontrola handitzeko aukera ematen dien prozesua, osasun hori hobetzeko. Pertsonen trebezia eta gaitasun guztiak indartzera zuzenean bideratutako ekintza guztiak hartzen ditu barne, eta baita gizarte, ingurumen eta ekonomia alorreko baldintzak aldatzera zuzendutakoak ere, osasun publikoan eta norbanakoenean duten eragin mesedegarria handitzeko edo eragin negatiboa murrizteko helburuz.
- **Prebentzioa:** babes-faktorea sustatzera eta adikzioen aitzindariak diren faktoreen eta arrisku-jokabideen intzidentzia eta prebalentzia murriztera bideratutako jarduketak, prestazio eta zerbitzuen multzoa.
- **Substantziarekiko adikzioa:** substantzia baten aldi behingo edo etengabeko xurgaketak sortutako egoera psikorganikoa, ezaugarri gisa substantzia horren kontsumo konpulsiboa eta etengabea duena.
- **Substantziarik gabeko adikzioak edo jokabidekoak:** substantzia psikoaktiboen kontsumorik izan gabe, hori duen pertsonarentzat edo bere zuzeneko familia, gizarte eta lan ingurunearentzat kaltegarria den jokabide baten errepikapenerako joera eutsiezina eta etengabea, saiatu arren hori kontrolatzeko ezintasuna eta ondorio kaltegarriak dituen arren jokabidearekin jarraitzea erakusten duten gehiegizko jokabideak.

- **Tarteko helburuak:** ohiturak kentzeko prozesuen barruan, kronikotasun handiko adikzioak erakusten dituzten pertsonen osasuna eta bizitza kalitatea hobetzeko xedea duen arreta jarduketara multzoa.
- **Adikzioen eremuak hauek hartzen ditu:**
  - Substantzieko adikzioak.
  - Substantziarik gabeko adikzioak edo jokabidekoak.
  - Horien aurrekoak diren arrisku faktoreak, kontsumoei zein jokaerei dagokienez.
- **Adikzio substantziak hauek dira:**
  - Tabakoa.
  - Alkoholdun edariak.
  - Nazioarteko konbentzioek aurreikusitako substantzia estupefazianteak eta psikotropikoak, baldin eta Osasunaren Mundu Erakundeak droga gisa hartzeko ezartzen dituen eskakizunak betetzen badituzte.
  - Mendekotasuna sortzeko potentzialtasuna duten botikak.
  - Nikotina eta 2014/0/UE Arteztarauan araupetutako zigarro elektronikoen bitartez askatutako edo kontsumitutako adikziorako gaitasuna duten beste substantzia batzuk.
  - Arauz ezartzen diren etxeko edo industriako erabilerarako produktuak eta substantzia hegalkorrak.
  - Aurreko ataletan jasotzen ez den arren, adikziorako gaitasuna duen substantzia definizio orokorrari erantzuten dion beste edozein elementu edo konposatu.
- **Prebentzio, laguntza, gizarteratze eta eskaintzaren murrizketa ondoretarako, substantziarik gabeko adikzio edo jokabideko adikzio gisa hartuko dira hauek:**
  - Joko patologikoa edo ludopatia.
  - Teknologia digitalen eta horien aplikazio berrien erabilerako gehiegizko jokabideak eta, batez ere, sare sozialen eta bideo-jokoen erabilerarekin erlazionatutakoak.
  - Kautela printzipioan oinarrituta, prebentziorako eta osasunaren sustapenerako neurriak, gaur egun jokabideko adikzio gisa kontzeptualizatuta ez dauden gehiegizko beste jokabide batzuetara ere hedatuko dira. Printzipio horretan oinarrituta, osasun zerbitzuek uste badute gehiegizko jokabideak adikziozko patroia sortzeko ezaugarriak erakusten dituela eta programa terapeutikoa pertsonarentzat mesedegarria izango litzatekeela, Adikzioen eta Droga Mendekotasunen Arreta Integralari buruzko 1/2016 Legean aurreikusten diren neurriak aplikatu ahal izango dira.